

ACORD 188/2012, de 3 de desembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Queixa efectuada pel Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya sobre "La pregunta del dia" realitzada al programa *Els matins de TV3*, emès pel prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA, el 19 d'octubre de 2012

Fets

1r. El 29 d'octubre de 2012, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va rebre un escrit de l'Il·lustre Senyor Santi Rodríguez i Serra, portaveu adjunt del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, mitjançant el qual posava en coneixement d'aquest Consell la seva queixa sobre la pregunta formulada a les persones telespectadores al programa *Els matins de TV3* emès el 19 d'octubre de 2012 pel prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA (TVC).

Segons aquest escrit, la pregunta formulada pel programa, concretament "Al servei de qui han d'estar els Mossos en cas de conflicte entre la legalitat jurídica i la democràtica?", "trasllada als espectadors la idea que legalitat jurídica i legalitat democràtica són coses diferents i que els Mossos d'Esquadra podrien estar al servei d'una legalitat democràtica inexistente al marge de la llei"; per la qual cosa, aquesta pregunta "no s'ajusta a les més elementals normes democràtiques del nostre Estat [...] i atempta contra la normativa que regeix l'actuació dels mitjans públics de Catalunya". Pel que fa a aquest darrer aspecte, l'escrit esmenta, concretament, l'article 22 de la Llei 11/2007, d'11 d'octubre, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, i l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA). Ateses aquestes al·legacions, l'escrit conclou tot establint que la pregunta que ens ocupa "no promou, sinó tot el contrari, l'impuls del coneixement i el respecte dels valors democràtics continguts a la Constitució i a l'Estatut, sent contrària llavors a la normativa reguladora dels mitjans públics de comunicació".

2n. A l'efecte de verificar la realitat del fet denunciat, l'Àrea de Continguts d'aquest Consell ha efectuat una anàlisi, mitjançant l'Informe 125/2012, de 29 d'octubre, en què es constata que el programa *Els matins de TV3* emès el 19 d'octubre de 2012 «sobreimprimeix, en moments diferents, la pregunta següent: "Al servei de qui han d'estar els Mossos en cas de conflicte entre la legalitat jurídica i la democràtica?". Igualment, la conductora del programa també introdueix la pregunta en moments diversos".»

3r. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica d'aquest Consell, les consideracions del qual es reproduïen en la seva part necessària:

"Consideracions jurídiques

La Constitució espanyola de 1978 (CE) estableix, a l'apartat 1 de l'article 1, que Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de dret. Aquesta darrera característica comporta que Espanya es configura com un Estat sotmès al dret i, en definitiva, al principi de legalitat (apartat 1 de l'article 9 i article 3 CE).

En termes generals, el principi de legalitat expressa la submissió de l'Estat a les normes generals emanades de la sobirania popular representada al Parlament estatal o a les Corts Generals i als parlaments o les assemblees legislatives autonòmiques; per la qual cosa, el concepte de democràcia i, així mateix, el concepte d'Estat democràtic, estan estretament lligats amb el principi de legalitat. En efecte, el poble és qui té el poder (apartat 2 de l'article 1 CE) i l'exercita mitjançant la seva participació en eleccions periòdiques, tot triant els seus representants (apartat 1 de l'article 23 CE) que, en definitiva, seran els encarregats d'aprovar la llei formal (article 66 CE) que limitarà el poder de l'Estat. Així, és obvi que únicament en una democràcia pot desenvolupar-se plenament l'Estat de dret.

El principi de legalitat, en termes més concrets, significa que l'actuació de l'Estat està subordinada a tot l'ordenament jurídic: Constitució espanyola, lleis estatals i autonòmiques, disposicions normatives amb rang de llei (reials decrets llei i decrets legislatius), etc. En conseqüència, tota la seva activitat és susceptible de ser valorada conforme a dret i, per tant, amb respecte a l'ordenament jurídic vigent.

En definitiva, el principi de legalitat implica la primacia de la llei formal, com a expressió de la voluntat popular, i la submissió de l'Estat a l'ordenament jurídic, amb independència del rang de la norma jurídica; per la qual cosa, únicament és possible i correcte parlar de legalitat jurídica, que en cap cas no pot contraposar-se al concepte de democràcia. Ans al contrari: com ja hem posat de manifest, l'Estat de dret, en què impera la llei formal, únicament pot desenvolupar-se plenament en un sistema democràtic.

Atès tot l'anterior, podem establir que la "pregunta del dia" realitzada al programa *Els matins de TV3*, emès pel prestador de serveis de comunicació audiovisual TVC el 19 d'octubre de 2012, es formula en uns termes que poden portar confusió. En efecte, de la pregunta se'n pot desprendre l'existència d'una legalitat no jurídica, la democràtica, que, a més, podria entrar en conflicte amb la jurídica.

Finalment, cal fer una referència breu a la presència a la pregunta dels Mossos d'Esquadra del fet que no té en compte quines són les funcions que tenen assignades i que estan determinades, d'acord amb l'Estatut d'autonomia de Catalunya, per la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (LPG).

En síntesi, podem establir que el prestador de serveis de comunicació audiovisual TVC no ha estat curós a l'hora de formular la pregunta "Al servei de qui han d'estar els Mossos en cas de conflicte entre la legalitat jurídica i la democràtica?", que pot confondre les persones telespectadores. D'una banda, es dona per certa l'existència d'una legalitat democràtica que no és jurídica i que pot entrar-hi en conflicte i, de l'altra, es dona una visió dels Mossos d'Esquadra que no es correspon amb la realitat, tot atribuint-los competències que no tenen assumides ni els pertocuen.

Ateses aquestes consideracions, podem establir que TVC, en la formulació de la pregunta "Al servei de qui han d'estar els Mossos en cas de conflicte entre la legalitat jurídica i la democràtica?", no s'ha adequat al que estableix el punt 1.1.4.6.3 del *Llibre d'estil* de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) que, pel que fa al cas que ens ocupa, estableix que a les enquestes amb preguntes directes a l'audiència s'han d'evitar les preguntes condicionades, esbiaixades o els plantejaments ambigus o demagògics."

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta els següents

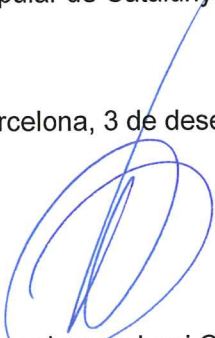

ACORDS

1. Advertir el prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA, que, a l'hora de formular la pregunta "Al servei de qui han d'estar els Mossos en cas de conflicte entre la legalitat jurídica i la democràtica?" al programa *Els matins de TV3* de 19 d'octubre de 2012, s'havia d'haver respectat el que estableix el punt 1.1.4.6.3 del *Llibre d'estil* de la CCMA, que, concretament, indica que a les enquestes amb preguntes directes a l'audiència s'han d'evitar les preguntes condicionades, esbiaixades o els plantejaments ambigus o demagògics.

2. Notificar aquest Acord a Televisió de Catalunya, SA, i al Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya.

Barcelona, 3 de desembre de 2012

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera i Bellés
Conseller secretari